

Raad voor het Rechtsherstel? Inderdaad, maar de zaak lag juridisch verre van eenvoudig. Er kwam toen in mei '50 een namens de beroofde Joden optredende commissie, de Commissie tot Bescherming der Aanspraken van Gedeposeedeerden, tot stand onder voorzitterschap van prof. Meijers, van welke commissie de secretaris, mr. H. Sanders, een Joodse advocaat uit Den Haag, de drijvende kracht was. Men zal die commissie (wij zullen haar als 'de commissie-Meijers' aanduiden) straks nog tegenkomen wanneer wij over de Joodse effecten schrijven. Zij nu spande een procedure tegen de Nederlandse Bank en de Bary & Co aan bij de Afdeling Rechtspraak¹ en de Bary & Co deed hetzelfde tegen de Nederlandse Bank: zij vorderde terugbetaling van de f 21 mln waarmee zij via die bank voor de *VVRA Reichsschatzanweisungen* had laten kopen. In juli '52, ruim zeven jaar na de bevrijding, deed een van de Haagse Kamers van de Afdeling Rechtspraak uitspraak; zij citeerde daarin het argument van de commissie-Meijers:

'dat de Nederlandse Bank degene is geweest die, tezamen met de toenmalige bestuurders van de beide boedels de belanghebbenden bij die boedels heeft benadeeld; dat het in het voordeel van de Nederlandse Bank was, merken te kunnen afstoten en zij van dit voordeel gebruik heeft gemaakt ten detrimente van de belanghebbenden; dat het op grond van het vorenstaande alleszins redelijk is dat dit voordeel wordt te niet gedaan.'

Dit argument werd juist geacht. Derhalve werden de Nederlandse Bank en de Bary & Co veroordeeld tot de betaling van resp. f 45 mln en f 21 mln aan de beheerders/vereffenaars van de LVVS en de *VVRA* en de vordering die de Bary & Co had ingesteld tegen de Nederlandse Bank, werd ontzegd: de Bary & Co had, meende de betrokken Kamer, voor de f 21 mln heel wel Nederlandse in plaats van Duitse schatkistpromessen kunnen kopen en werd derhalve rechtstreeks aansprakelijk gesteld voor de volle hoogte van het bedrag dat uit Nederland was verdwenen.²

De bedoelde f 66 mln maakten het de beheerders/vereffenaars van de LVVS en de *VVRA* mogelijk, tot hogere uitkeringen aan de beroofden (of hun erfgenamen) over te gaan dan waartoe eerder al was besloten. Wel te verstaan: de niet-verkochte effecten die zich als deel van de boedel van Lippmann-Rosenthal bij diverse banken hadden bevonden, konden

¹ Twee uitspraken van de Afdeling Rechtspraak waren nodig geweest om het Beheersinstituut te dwingen, de commissie-Meijers de beschikking te geven over de gegevens welke zij voor die procedure nodig had. ² Uitspraak d.d. 1 juli 1952, *Rechtsherstel*, VII, p. 577 e.v.